

תנ"ך

על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעה וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה פרק אחד ובו שמונה שאלות. עליך לענות על חמש שאלות. $100 = 20 \times 5$ נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום. מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד. (2) התרכז בנושא. בסס את דבריך על הכתוב.

הערה: בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

ענה על חמש מן השאלות 1-8 (לכל שאלה – 20 נקודות).

1. קרא שיר השירים, ב', 1-13.

אֲנִי חֲבַצְלֵת הַשְּׂדֵה שׁוֹשַׁנֵּת הַעֲמֻקִּים: כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים
 ג כֶּן רַעֲיָתִי בֵּין הַבָּנוֹת: כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר כֶּן דּוּדֵי בֵּין
 ד הַבְּנִים בְּצִלּוֹ חֲמַדְתִּי וַיִּשְׁבַּתִּי וּפְרִיּוֹ מֵתוֹק לַחֲכִי: הַבִּיאֲנִי
 ה אֶל-בֵּית הַיָּוִן וְדַגְלוֹ עָלַי אֲהַבָּה: סַמְכּוּלִי בְּאִשִּׁישׁוֹת רַפְדּוּנִי
 ו בַתְּפוּחִים פִּי-חֹלֶת אֲהַבָּה אָנִי: שְׁמַאלוֹ תַּחַת לְרַאשֵׁי וַיִּמְיֵנוּ
 ז תַּחֲבַקֵּנִי: הַשִּׁבְעֵתִי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם בְּצַבָּאוֹת אוֹ
 בְּאַיִלוֹת הַשְּׂדֵה אִסְתַּעֲרוּ וְאִסְתַּעֲרוּרֵנוּ אֶת-הָאֲהַבָּה עַד
 ח שְׁתַּחֲפֹץ: קוֹל דּוּדֵי הַנְּהִיזָה בָּא מְדַלֵּג עַל-הַהָרִים
 ט מְקַפֵּץ עַל-הַגְּבָעוֹת: דּוֹמָה דּוּדֵי לַעֲבִי אוֹ לַעֲפָר הָאֵילִים
 י הַנְּהִיזָה עוֹמֵד אַחַר כְּתִלָּנוּ מִשְׁגִּיחַ מִן-הַחֲלָנוֹת מַעֲיִץ מִן-
 י הַחֲרָפִים: עֲנָה דּוּדֵי וְאֹמַר לִי קוֹמֵי לְךָ רַעֲיָתִי יַפְתִּי וּלְכִי-
 י לְךָ: כִּי-הִנֵּה הַסְתּוֹ עֵבֶר הַגָּשֶׁם חָלַף הַלֶּךְ לוֹ: הַנֶּצְנִים נִרְאוּ
 י בְּאַרְץ עֵת הַזְּמִיר הִגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמָע בְּאַרְעֵנוּ: הַתְּאֲנָה
 חֲנֻטָּה פְּגִיחַ וְהַגְּפָנִים וְסַמְדָר נִתְּנוּ רִיחַ קוֹמֵי לְכִי רַעֲיָתִי יַפְתִּי לְךָ
 וּלְכִי-לְךָ:

א. קרא פסוק 3 ואת פירוש רש"י שלפניך.

כתפוח – אילן של תפוח, כשהוא בין אילני סרק חביב מן כולן, שפריו טוב בטעם ובריח.
 כן דודי בין הבנים – בין הבחורים. והדוגמה: כן הקדוש ברוך הוא מכל האלוהים נבחר, לפיכך
 בצלו חמדתי וישבתי.

(1) על פי רש"י, יש שתי שיטות פרשנות להבנת המשמעות של הפסוק.

ציין את שתי השיטות, והסבר את הפסוק על פי כל אחת משיטות אלו. (6 נקודות)

(2) הדוגמה שמביא רש"י בפירושו עלולה לעורר קושי תאולוגי. הסבר את הקושי הזה.

(6 נקודות)

ב. קרא פסוקים 10-13 בקטע שלפניך וגם קהלת, ג', 1-8.

בשני הקטעים יש ביטוי לממד הזמן. ציין נקודת דמיון בין ממד הזמן שבא לידי ביטוי

בפסוקים 10-13 בקטע שלפניך לממד הזמן שבא לידי ביטוי בקהלת, ג', 1-8.

הסבר את תשובתך. (8 נקודות)

2. קרא שיר השירים, ח', 1-12.

א מי יתנך כאתחיל לך יונק שדי אמי אמצאך בחוץ
 ב אשקך גם לא יבוז לי: אנהגך אביאך אל בית אמי תלמדני
 ג אשקך מיין הרקח מעסים רמני: שמאלו תחת ראשי וימיני
 ד תחבקני: השבעתי אתכם בנות ירושלים מהתעירו וימה-
 ה תעדרו את האהבה עד שתחפץ: מי זאת
 ו עלה מן המדבר מתרפקת על הדורה תחת התפוח עוררתני
 ז שמה חבלתך אמןך שמה חבלה ילדתך: שימיני כחותם
 ח על לבך כחותם על זרועך כיעצה כמות אהבה קשה
 ט כשאול קנאה רשפיה רשפי אש שלהבתיה: מים רבים לא
 יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישטפוה אם יתן איש
 י את כל הון ביתו באהבה בוז יבוז לו: אחות
 י לנו קטנה ושדים אין לה מה נעשה לאחותנו ביום שיזדבר-
 יב בה: אם חומה היא נבנה עליה טירת כסף ואם דלת היא
 יג נצור עליה לוח ארז: אני חומה ושדי במגדלות אז הייתי
 יד בעיני כמוצאת שלום: כדם היה לשלמה בבצל המון נתן
 יו אתה כדם לנטרים איש יבא בפריו אלף כסף: כרמי שלי
 יא לפני האלף לך שלמה ומאתים לנטרים את פריו:

א. (1) על פי קטע זה, הרעיה פועלת על פי המוסכמות החברתיות, אך מנסה למרוד בהן.

הוכח קביעה זו. בסס את דבריך על הכתוב. (6 נקודות)

(2) קרא גם שיר השירים, א', 6.

על פי פסוק זה, האם הרעיה פועלת על פי המוסכמות החברתיות?

הסבר את תשובתך. (6 נקודות)

ב. קרא פסוקים 6-7 בקטע שלפניך ואת דברי רוני מגידוב הנוגעים לדימויים ולמטפורות

שבפסוקים אלה.

דימויים אלו מבקשים להביע את כוחה העצום והבלתי מרוסן של האהבה, כוח שאי אפשר לדמותו לכוחות אנושיים.
(מגידוב, ר' [2009]. השירה המקראית בראי ההוראה. ירושלים: מכון הרטמן, עמ' 17)

הסבר כיצד דברי מגידוב באים לידי ביטוי בשניים מן הדימויים והמטפורות שבפסוקים אלה.

(8 נקודות)

- א. (1)** קרא פסוקים 11-12 בקטע שלפניך וגם **בראשית**, י"ב, 1-3. לדעתך, למי מן הדמויות היה קשה יותר לעזוב את מולדתה – לאברהם או לרות? נמק את דבריך. (8 נקודות)
- (2)** על פי דברי בעז, מה מבטאת הליכתה של רות אחר חמותה? בסס את דבריך על הכתוב. (6 נקודות)
- ב.** קרא פסוקים 1-4 בקטע שלפניך ואת דברי פרנק פולק שלפניך. [...] כאשר מתרחש אירוע מקרי לכאורה, קיימת לעולם האפשרות שהדברים זומנו על פי ההשגחה.
- (פולק, פ' [1994]. **הסיפור במקרא – בחינות בעיצוב ובאמנות**. ירושלים: מוסד ביאליק, עמ' 253)
- הסבר והדגם את דברי פולק על פי פסוקים אלה. (6 נקודות)

4. קרא רות, ד', 11-17.

יא וַיֹּאמְרוּ כָּל־הָעָם אֲשֶׁר־בְּשַׁעַר וְהַזְקֵנִים עֲדִים יִתְּן
 ה' אֶת־הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֶל־בֵּיתְךָ כְּרַחֵל וּכְלֵאָה אֲשֶׁר בָּנִו
 שְׂתִימָהָם אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְעִשְׂהֲחִיל בְּאִפְרָתָה וּקְרֵא־שֵׁם בְּבֵית
 יב לָחֶם: וַיְהִי בַּיּוֹם בֵּיתְךָ כְּבֵית פְּרִיץ אֲשֶׁר־יָלְדָה תָּמָר לַיהוּדָה מִן־
 יג הַזֶּדַע אֲשֶׁר יִתְּן ה' לְךָ מִן־הַנְּעֵדָה הַזֹּאת: וַיִּקַּח בְּעֵז אֶת־רוּת
 וַתְּהִי־לוֹ לְאִשָּׁה וַיָּבֵא אֵלֶיהָ וַיִּתֵּן ה' לָהּ הַרְיוֹן וַתֵּלֶד בֶּן:
 יד וַתֹּאמְרֵנָה הַנְּשִׁים אֶל־נַעֲמִי בְרוּךְ ה' אֱלֹהֵי אִשְׁרָךְ לֹא הִשְׁבִּית לְךָ
 טו גֹּאֵל הַיּוֹם וַיִּקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל: וְהָיָה לְךָ לְמִשְׁיב נַפְשׁ
 וּלְכַלְכַּל אֶת־שִׁיבְתְּךָ כִּי כָלִתְךָ אֲשֶׁר־אֶהְבֶּתְךָ יִלְדֶתוּ אֲשֶׁר־הִיא
 טז טוֹבָה לְךָ מִשְׁבַּעַת בָּנִים: וַתִּקַּח נַעֲמִי אֶת־הַיָּלֶד וַתִּשְׁתָּהוּ
 יז בְּחִיקָה וַתְּהִי־לוֹ לְאִמָּנָת: וַתִּקְרָאנָהּ לוֹ הַשְּׂכָנֹת שֵׁם לְאִמֹר
 ילְדֶבֶן לְנַעֲמִי וַתִּקְרָאנָה שְׁמוֹ עוֹבֵד הוּא אָבִי־יֵשׁי אָבִי־דוֹד:

א. (1) העתק מן הקטע שני ביטויים המביעים קבלה של נישואי בעז ורות, והסבר
 כל אחד מן הביטויים שהעתקת. (6 נקודות)

(2) הסבר מדוע היה צורך להביע קבלה של נישואים אלה. (4 נקודות)

ב. החוקרים 'זקוביץ' ו'קליין חלוקים בנוגע לזמן חיבור מגילת רות. (מגילות, עולם התנ"ך,
 עמ' 73-74).

ציין מהי הטענה של כל אחד מן החוקרים, וכתוב ראייה אחת שמביא כל אחד מן החוקרים
 לביסוס טענתו. (סך הכול – שתי ראיות). (10 נקודות)

א איכה יועם זהב ישנא הפתם הטוב תשתפכנה אבני־קדש
 ב בראש כל־חוצות: בני ציון היקרים המסלאים בפני איכה
 ג נחשבו לנבלי־חרש מעשה ידי יוצר: גם־תנין חלצו שד תנים
 ד היניקו גוריהן בת־עמי לאכזר כי ענים במדבר: דבק לשון פניענים
 ה יונק אל־חפו בצמא עוללים שאלו לחם פדש אין להם:
 ו האכלים למעדנים נשמו בחוצות האמנים עלי תולע חבקו
 ז אשפתות: ויגדל עון בת־עמי מחטאת סדם ההפוכה כמו־
 ח רגע ולא־חלו בה ידים: וכו נזיריה משלג צחו מחלב אדמו
 ט עצם מפנינים ספיר גזרתם: חשך משחור תארם לא נכרו
 י בחוצות צפד עורם על־עצמם יבש היה כעץ: טובים היו
 יא חללי־חרב מחללי רעב שהם יזבו מדקרים מתנובות שדי:
 יב ידי נשים רחמניות בשלו ילדיהן היו לברות למו בשבר
 יג בת־עמי: פלה ה־ את־חמתו שפך חרון אפו ויצת־אש כל
 יד בציון ותאכל יסדתיה: לא האמינו מלכי־ארץ וכל ישבי
 יז תבל כי יבא צר ואויב בשערי ירושלם: מחטאת נביאיה
 עונת כהניה השפכים בקרבה דם צדיקים:

א. בקטע שלפניך המחבר מזכיר שחלו שינויים בצבעים אחדים.

(1) ציין מהי המטרה של המחבר באזכור זה. (4 נקודות)

(2) על פי הקטע, ציין שתי דוגמאות לשינויים שחלו בצבעים, והסבר כיצד כל אחת מן

הדוגמאות מבטאת את המטרה של המחבר שצינת בתת־סעיף (1). (6 נקודות)

ב. בקינה שלפניך באה לידי ביטוי סיבתיות כפולה לחורבן יהודה: גורם אלוהי וגורם אנושי.

(1) הבא מן הקטע ראייה אחת לגורם אלוהי וראיה אחת לגורם אנושי. הסבר כל אחת

מן הראיות שהבאת. (5 נקודות)

(2) לדעתך, מהו הגורם העיקרי שבא לידי ביטוי בקטע שלפניך — הגורם האלוהי או

הגורם האנושי? הסבר את תשובתך. (5 נקודות)

א. קרא את דברי מיכאל פוקס שלפניך.

לפי השקפת קהלת, מבטלת אפוא האוניברסליות של המוות את ערכה של כל פעולה, שהיה בכוחה להביא תועלת לאדם.

(פוקס, מ' [1988]. יחסיות הערכים בחיי האדם. בתוך **אנציקלופדיה עולם התנ"ך**, [כרך מגילות, עמ' 24]. רביבים)

על פי הקטע **מקהלת** שלפניך, ציין שתי פעולות שפוקס מתכוון אליהן בדבריו, והסבר את דברי פוקס בנוגע ל**כל אחת** מן הפעולות שציינת. (12 נקודות)

ב. צירוף המילים "תחת השמש" מופיע כמה פעמים בקטע שלפניך.

לדעתך, האם החזרה על צירוף זה מדגישה את הטון האופטימי או את הטון הפסימי על פי ההקשר של דברי קהלת בקטע שלפניך? נמק את דברך. (8 נקודות)

7. קרא קהלת, י"ב, 1-7.

א ויזכר את בוראיו בימי בחורתיך עד אשר לא יבאו
 ב ימי הרעה והגיעו שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ: עד
 אשר לא תחשך השמש והאור והירח והכוכבים ושבו
 ג העבים אחר הגשם: ביום שיועו שמרי הפית והתעותו
 אנשי החיל ובטלו הטחנות כי מעטו וחשכו הראות בארבות:
 ד וסגרו דלתים בשוק בשפל קול הטחנה ויקום לקול הצפור
 ה וישחו כל-בנות השיר: גם מגבה יראו וחתחתים בדרך
 ונאץ השקד וסתבל החגב ותפר האביונה כיהלך האדם
 ו יאל בית עולמו וסבבו בשוק הסופדים: עד אשר לא ירחק
 חבל הפספס ותדן גלת הזהב ותשבר כד על-המבוע ונרץ
 ז הגלגל אל-הבור: וישב העפר על-הארץ כשהיה והרוח
 תשוב אל-האלהים אשר נתנה:

א. קרא את דברי רוני מגידוב שלפניך.

קהלת [...] מתאר תיאור מפוכח של הצרות, הקושי והסלידה שמעוררת ההזדקנות.

(מגידוב, ר' [2009]. השירה המקראית בראי ההוראה. ירושלים: מכון שלום הרטמן, עמ' 91)

על פי הקטע מקהלת שלפניך, ציין שתי דוגמאות המבטאות קביעה זו, והסבר כל אחת מהן.
(8 נקודות)

ב. קרא את דברי שרה יפת שלפניך.

דברי קהלת רצופים היגדים סותרים כמעט בכל נושא בעל חשיבות.

(יפת, ש' [2007]. חירות הרוח – משנת קהלת לדורות. בתוך שגיא, א' [עורך] ספר מיכאל: בין הזמן הזה

לימים ההם, ירושלים: כתר. עמ' 99)

קרא פסוק 7 בקטע שלפניך וגם קהלת, ג', 21.

בכל אחד מפסוקים אלה באה לידי ביטוי השקפה מסוימת.

(1) הדגם את דברי יפת באמצעות ההשקפה שבאה לידי ביטוי בכל אחד מפסוקים אלה.

הסבר את דבריך. (6 נקודות)

(2) קרא גם בראשית, ב', 7.

איזו מן ההשקפות יכולה לבוא לידי ביטוי בתיאור בריאת האדם בבראשית, ב', 7?

/המשך בעמוד 11/

נמק את דבריך. (6 נקודות)

שים לב: שאלה 8 בעמוד 12

א אַחַר וְהַדְּבָרִים הָאֵלֶּה גָדַל הַמֶּלֶךְ
 ב אַחֲשֵׁרֹושׁ אֶת־הַמֶּן בֶּן־הַמְּדָתָא הָאֲגִי וּיִנְשֵׂאוּהוּ וַיֵּשֶׁם אֶת־
 ג כְּסָאוֹ מֵעַל כָּל־הַשָּׂדִים אֲשֶׁר אָתוּ: וְכָל־עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־
 ד בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ כְּרָעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים לַהֶמֶן כֵּן צִוְּהֵלוּ הַמֶּלֶךְ
 וּמְרַדְּכֵי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה: וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־
 ה בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ לַמְּרַדְּכֵי מְדֻעַ אַתָּה עוֹבֵר אֶת־מִצְוַת הַמֶּלֶךְ: וַיְהִי
 וַבְּאִמְרָם אֵלָיו יוֹם וַיּוֹם וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם וַיְגִידוּ לַהֶמֶן לְדַאוּת
 וַיַּעֲמִדוּ דַבְרֵי מְרַדְּכֵי כִּי־הִגִּיד לֵהֶם אֲשֶׁר־הוּא יְהוּדִי: וַיְרֵא הַמֶּן
 וַכִּי־אִין מְרַדְּכֵי כְּרָע וּמִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ וַיִּמְלֵא הַמֶּן חֲמָה: וַיָּבֹז בְּעֵינָיו
 וַלְשֹׁלַח יָד בְּמְרַדְּכֵי לְבָדוֹ כִּי־הִגִּידוּ לוֹ אֶת־עַם מְרַדְּכֵי וַיִּבְקַשׁ
 וַהֲמֵן לְהַשְׁמִיד אֶת־כָּל־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־מְלָכוֹת אַחֲשֵׁרֹושׁ
 ז עִם מְרַדְּכֵי: בַּחֲדָשׁ הָרֵאשׁוֹן הוּא־חֲדָשׁ נִסָּן בְּשַׁנַּת שְׁתַּיִם
 ח עֶשְׂרֵה לַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרֹושׁ הַפִּיל פּוֹרֵ הוּא הַגּוֹרֵל לִפְנֵי
 הַמֶּן מִיּוֹם וַלְיּוֹם וּמַחֲדָשׁ לַחֲדָשׁ שְׁנַיִם־עֶשֶׂר הוּא־חֲדָשׁ
 ט אֲדָר: וַיֹּאמֶר הַמֶּן לַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרֹושׁ יִשְׁנֵנו עִם־
 י אֶחָד מִפְּזָר וּמִפָּרָד בֵּין הַעַמִּים בְּכָל־מְדִינַת מְלָכוֹתַךְ וּדְתִיָּהֶם
 יא שְׁנֹת מִכָּל־עַם וְאֶת־דְּתֵי הַמֶּלֶךְ אִינָם עֲשִׂים וְלַמֶּלֶךְ אִין־שׁוּהָ
 יב לְהַנְחִים: אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב יִכְתָּב לְאַבְדָם וְעֲשַׂרְת אֲלָפִים
 כּבֶּר־כֶּסֶף אֲשָׁקוּל עַל־יָדֵי עֲשֵׂי הַמְּלָאכָה לְהָבִיא אֶל־גְּגוּוֹ
 הַמֶּלֶךְ: וַיָּסַר הַמֶּלֶךְ אֶת־טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ וַיִּתְּנָהּ לַהֶמֶן בֶּן־
 כא הַמְּדָתָא הָאֲגִי צֶרֶר הַיְּהוּדִים: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לַהֶמֶן הַכֶּסֶף
 כב נָתַן לְךָ וְהָעֵם לַעֲשׂוֹת בּוֹ כְּטוֹב בְּעֵינֶיךָ: וַיִּקְרְאוּ סַפְרֵי הַמֶּלֶךְ
 כג בַּחֲדָשׁ הָרֵאשׁוֹן בְּשָׁלוּשָׁה עֶשְׂרֵי יוֹם בּוֹ וַיִּכְתָּב כָּל־אֲשֶׁר־צִוְּהָ
 הַמֶּן אֶל אַחֲשֵׁרֹושׁ הַמֶּלֶךְ וְאֶל־הַפַּחֲוֹת אֲשֶׁר וַעַל־מְדִינָהּ
 כד וּמְדִינָהּ וְאֶל־שָׂרֵי עַם וְעַם מְדִינָהּ וּמְדִינָהּ כְּכַתְּבָהּ וְעַם וְעַם
 כה כָּל־שׁוֹנוֹ בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרֹושׁ נִכְתָּב וּנְחָתָם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ:
 כו וּנְשָׁלוּחַ סַפְרִים בְּיַד הַרְצִיעִים אֶל־כָּל־מְדִינַת הַמֶּלֶךְ לְהַשְׁמִיד
 כז לְהַרְגוֹ וְלְאַבְד אֶת־כָּל־הַיְּהוּדִים מִנְעַר וְעַד־זְקוֹן טַף וְנָשִׁים
 כח בְּיוֹם אֶחָד בְּשָׁלוּשָׁה עֶשְׂרֵי לַחֲדָשׁ שְׁנַיִם־עֶשֶׂר הוּא־חֲדָשׁ אֲדָר

יד וּשְׁלֹסֶם לְבוּז: פֶּתִי שֶׁגֵּן הִכְתַּב לְהַנְתִּין דָּת בְּכָל-מְדִינָה וּמְדִינָה
טו גְּלוּי לְכָל-הָעַמִּים לְהִיּוֹת עֵתֵדִים לַיּוֹם הַזֶּה: הֲרָצִים יֵצְאוּ
דְחוּפִים בְּדָבָר הַמֶּלֶךְ וְהַדָּת נִתְּנָה בְּשׁוֹשָׁן הַבִּירָה וְהַמֶּלֶךְ
וְהַמֶּן יֵשְׁבוּ לְשִׁתּוֹת וְהָעִיר שׁוֹשָׁן נְבֹכַדְנֶצַּר:

א. קרא את דברי אדל ברלין שלפניך.

יועציו [של המלך] [...] הופכים עכבר להר [...] הענשת כל מי שמשתייך לקבוצה מסוימת בעבור חטאו של חבר אחד.

(ברלין, א' [2001]. אסתר עם מבוא ופירוש, תל אביב: עם עובד, עמ' 73)

(1) קרא גם אסתר, א', 16-17.

הוכח את הטענה של ברלין על פי פסוקים אלה ועל פי הקטע שלפניך. (5 נקודות)

(2) לדעתך, האם הסירוב של מרדכי להשתחוות להמן היה מוצדק? נמק את תשובתך.

בתשובתך התייחס לתוצאות הסירוב של מרדכי להשתחוות להמן. (5 נקודות)

ב. קרא פסוקים 13-15 בקטע שלפניך.

בפסוק 15 נרמזת ביקורת על המלך ועל המן.

קרא גם בראשית, ל"ז, 23-25. בפסוקים אלה נרמזת ביקורת על התנהגות האחים כלפי יוסף.

(1) הסבר את הביקורת הנרמזת בכל אחד מן הקטעים. (5 נקודות)

(2) לדעתך, באיזה משני הקטעים באה לידי ביטוי התנהגות חמורה יותר?

נמק את דבריך. (5 נקודות)

בהצלחה!